

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКА АКАДЕМІЯ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»**

**ВПЛИВ МАТЕРИНСТВА НА ЗМІНУ ЖИТТЄВИХ
ПЕРСПЕКТИВ ЖІНКИ ТА ЇХ ПСИХОКОРЕКЦІЯ**

Похиль Наталя Володимирівна

науковий керівник: *кандидат психологічних наук,
доцент, доцент кафедри психології*

Яцюк Марія Валеріївна

**Об'єкт дослідження: психологія
материнства**

**Предмет дослідження: життєві
перспективи жінок-матерів, викликані
появою дитини.**

Мета дослідження – теоретико-експериментальне обґрунтування змін життєвих перспектив жінок, викликаних появою дитини.

Гіпотези дослідження: 1. Зміни життєвих перспектив жінок молодих матерів, які народжували здорову дитину, буде найбільш адекватною та гармонійною в порівнянні з іншими варіантами материнства (народження хворої дитини, усиновлення, тощо). 2. Використання майндфулнес терапії є перспективним напрямком корекції деструктивних змін жінок-молодих матерів

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати науково-методичну літературу з проблеми змін життєвих перспектив жінок з появою дитини.
2. Проаналізувати наявні наукові дослідження з проблеми корекції життєвих перспектив.
3. Емпірично дослідити особливості змін життєвих перспектив у жінок у зв'язку з появою дитини.
4. Розробити і апробувати тренінг з корекції життєвих перспектив жінок-молодих матерів.

Методи дослідження:

Відповідно до мети й завдань ми використали наступні методи та методики:

- - емпіричні: бесіда, тестування (опитувальник материнського ставлення ОМС В.В. Волкової, версії тесту Дж. Крамбо, Л. Махолика «Мета життя» (Purpose-in-Life Test, PIL) адаптований Д.А. Леонтєвим «Смисложиттєвих орієнтацій» (СЖО), тестовий метод Дембо-Рубінштейн, тест PARI, адаптований Т. В. Нещеретовим, проективний малюнок «Я і моя дитина» у модифікації Г.Г. Філіппової); формуючий експеримент.
- обробки даних: виявлення достовірності досліджуваних параметрів за допомогою критерія Фішера, t-критерію Стюдента, критерій порівняння Z

Констатувальний етап:

Обстеження 139 жінок

Група № 1 (n=37),
жінки, які народили
здорову дитину

Група № 2 (n=31),
жінки, які народили хвору
дитину

Група № 3 (n=29),
жінки, у яких дитина
з'явилась усиновленням

Група № 4 (n=42),
жінки, які ще не мають
дітей

Формуючий етап:

Формування експериментальної та контрольної груп дослідження

Експериментальна група № 1 (n=33)
Жінки з тривожним типом реакції на
материнство

Експериментальна група № 2 (n=28)
Жінки з ігноруючим типом реакції на
материнство

Контрольна група (n=36)

Експериментальний етап:

Проведення програми з корекції тривожних станів

n=11

n=11

n=11

n=9

n=10

n=9

Заключний етап:

Контрольне обстеження респондентів експериментальної групи
Аналіз отриманих результатів та висновки

Загальна схема експерименту

Ми розглядаємо **ЖИТТЄВУ**
перспективу в контексті
теорії психологічних систем
і визначаємо її як
багатовимірний образ
майбутнього.

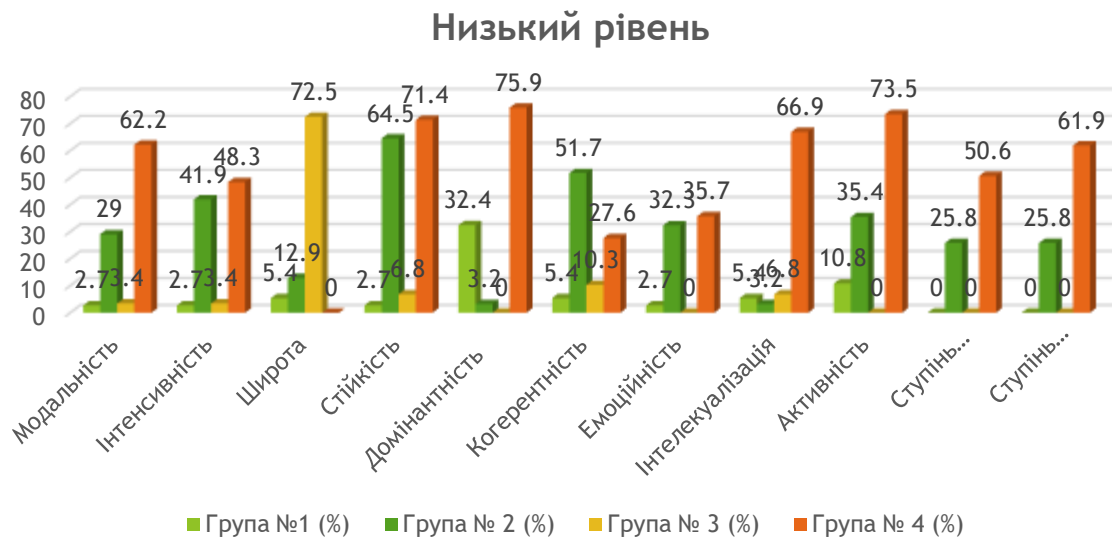
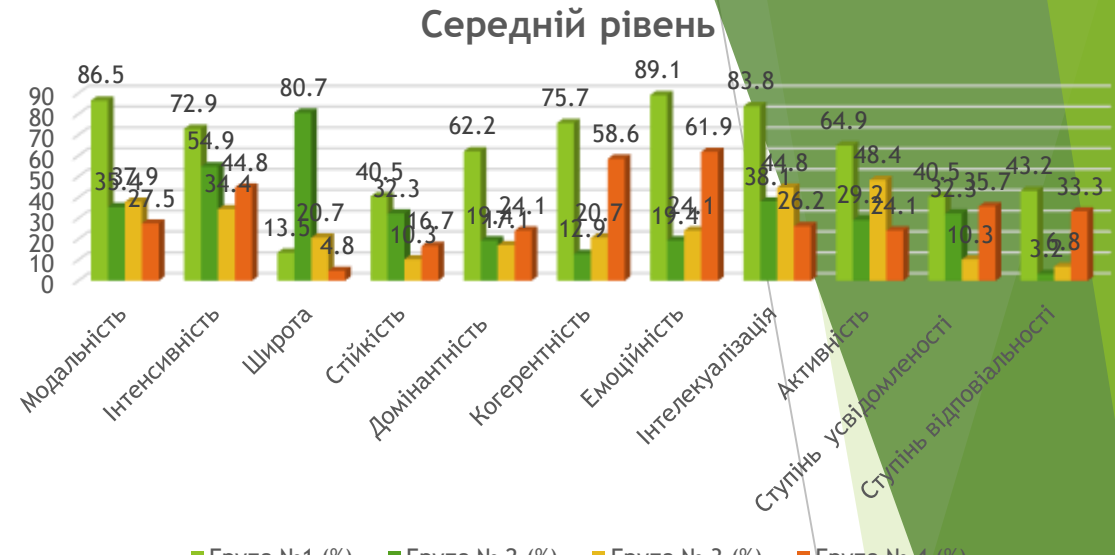
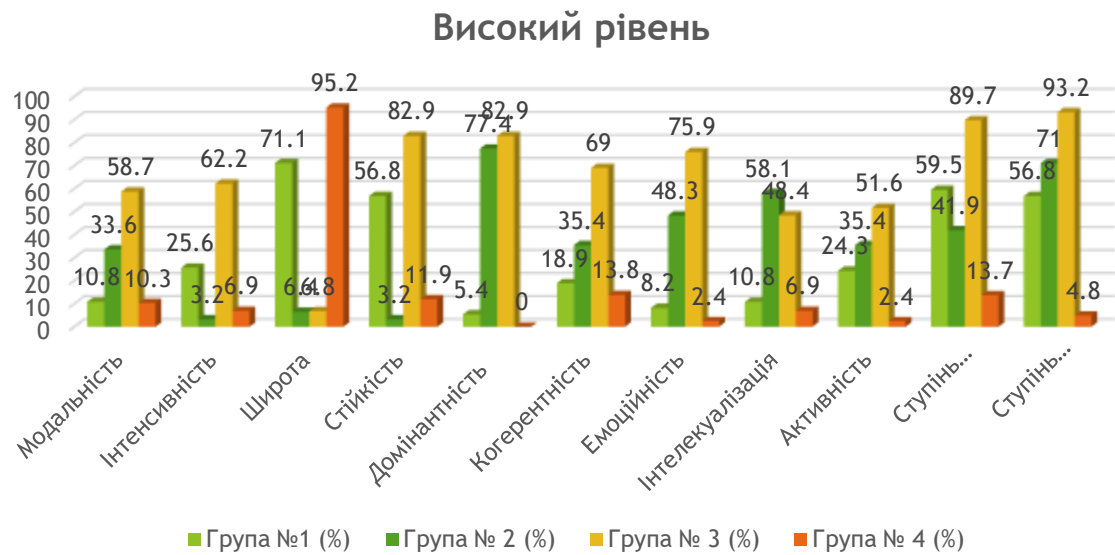

Рис. 1. Розподіл показників за результатами методики «Опитувальник материнського ставлення»

В. В. Волкової

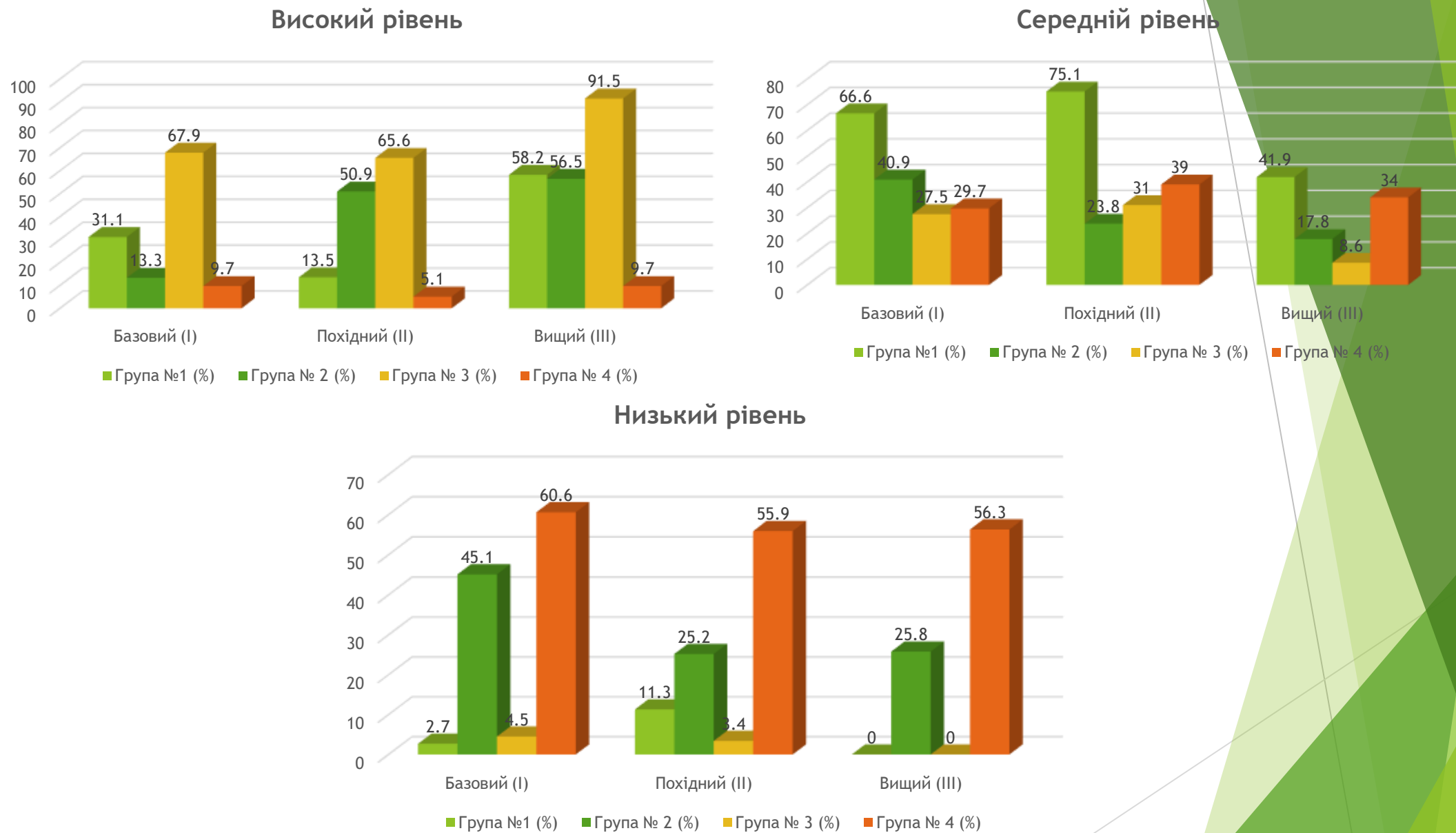

Рис. 2. Розподіл рівнів сформованості ставлення за результатами методики «Опитувальник материнського ставлення» В. В. Волкової

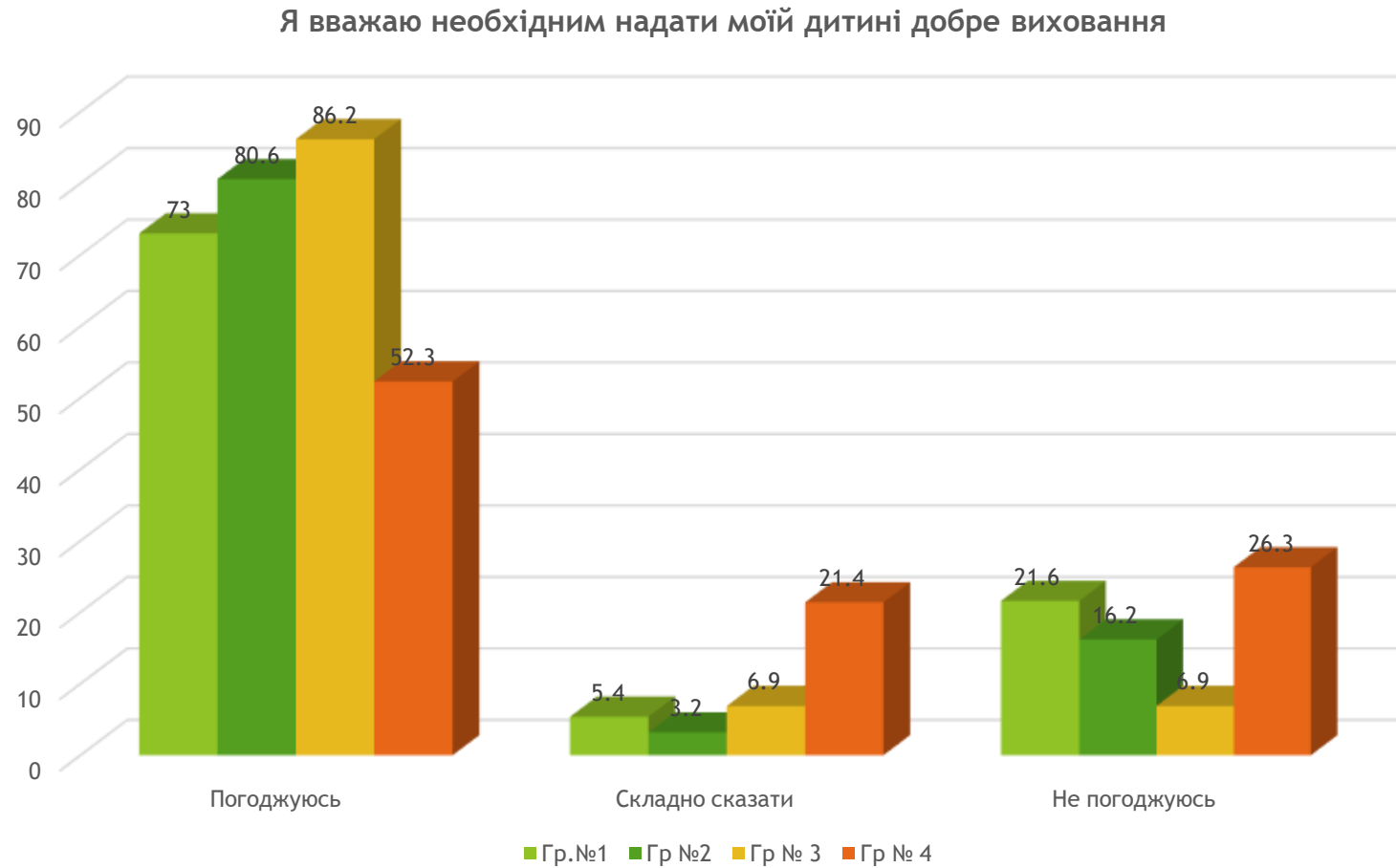

Рис. 3. Результати відповідей на питання №42 Опитувальника материнського ставлення В.В. Волкової (%)

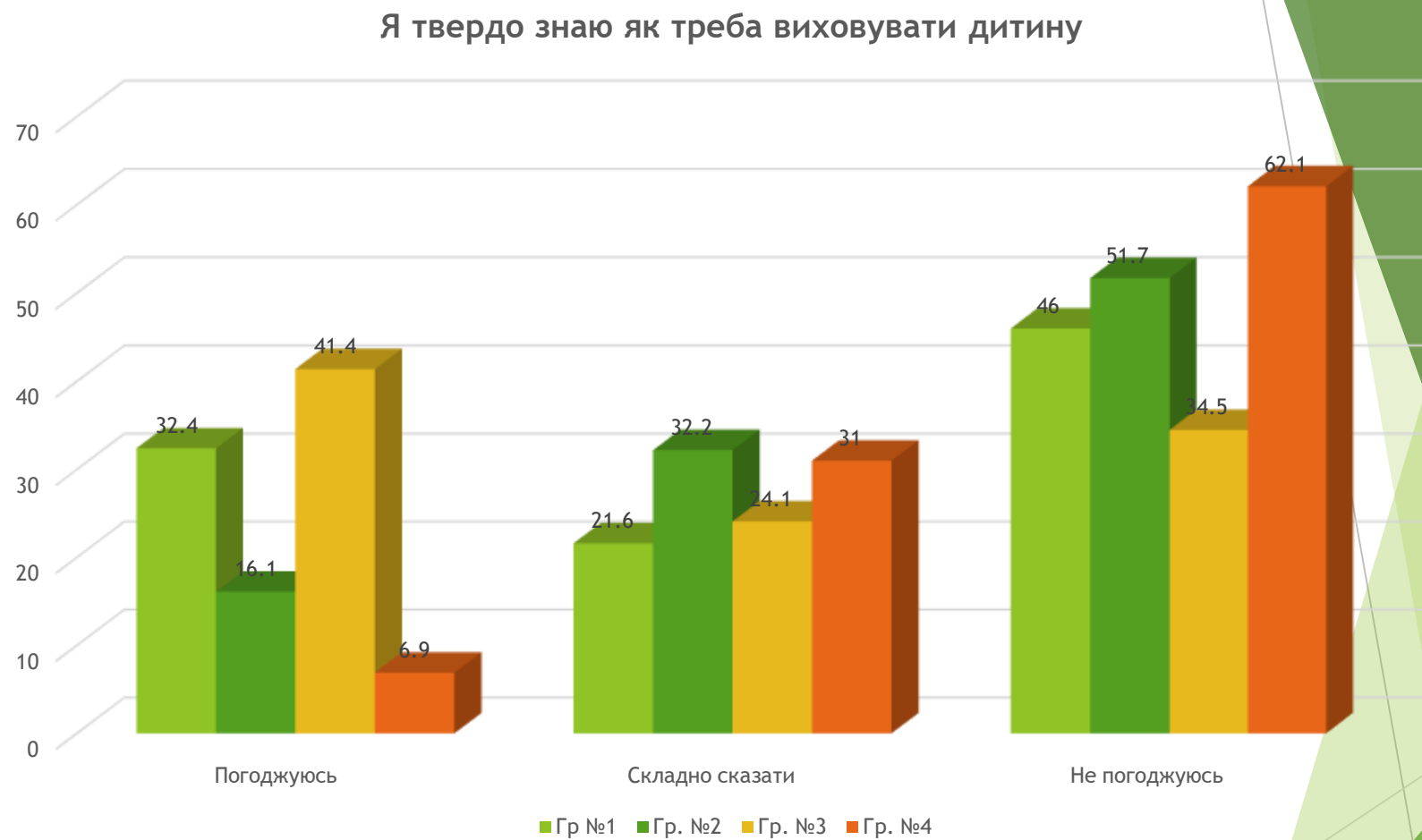

Рис. 4. Результати відповідей на питання №40 Опитувальника материнського ставлення В.В. Волкової (%)

Я буду виховувати дитину саме так, як мене виховували батьки

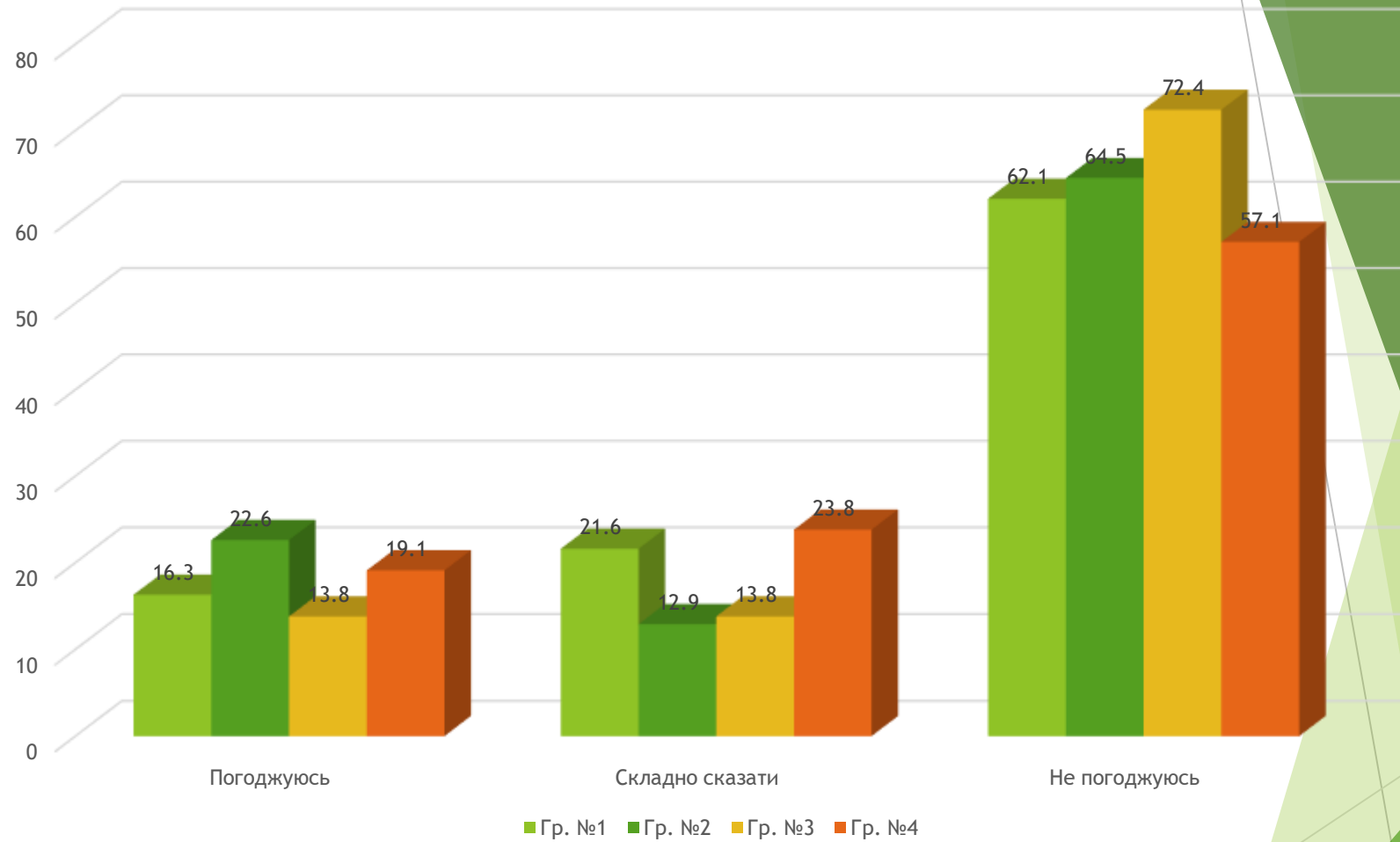

Рис. 5. Результати відповідей на питання №47 Опитувальника материнського ставлення В.В. Волкової (%)

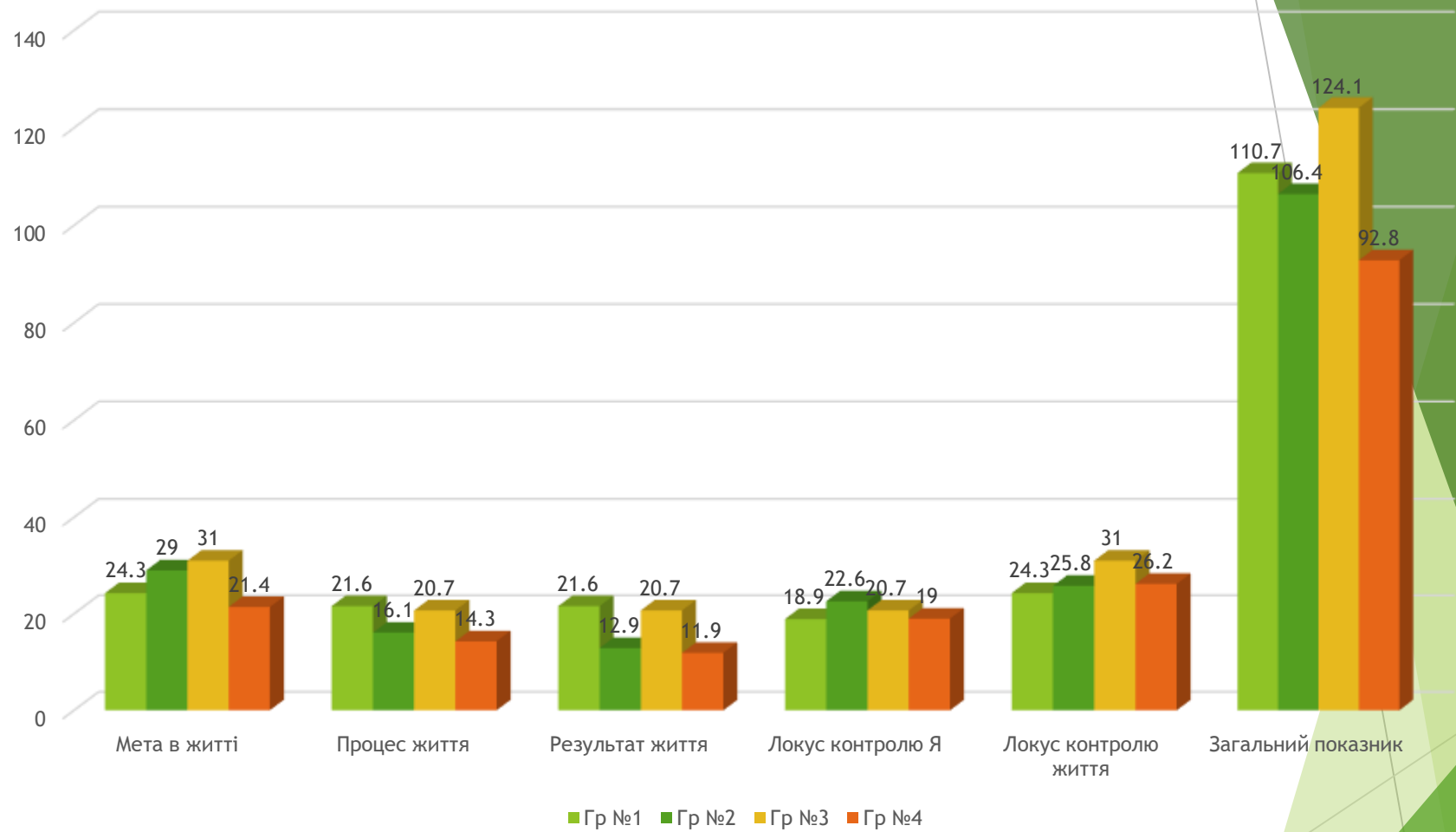

Рис. 6. Осмисленість життя у респондентів досліджуваних груп за методикою СЖО Д.Леонтєєва (бали).

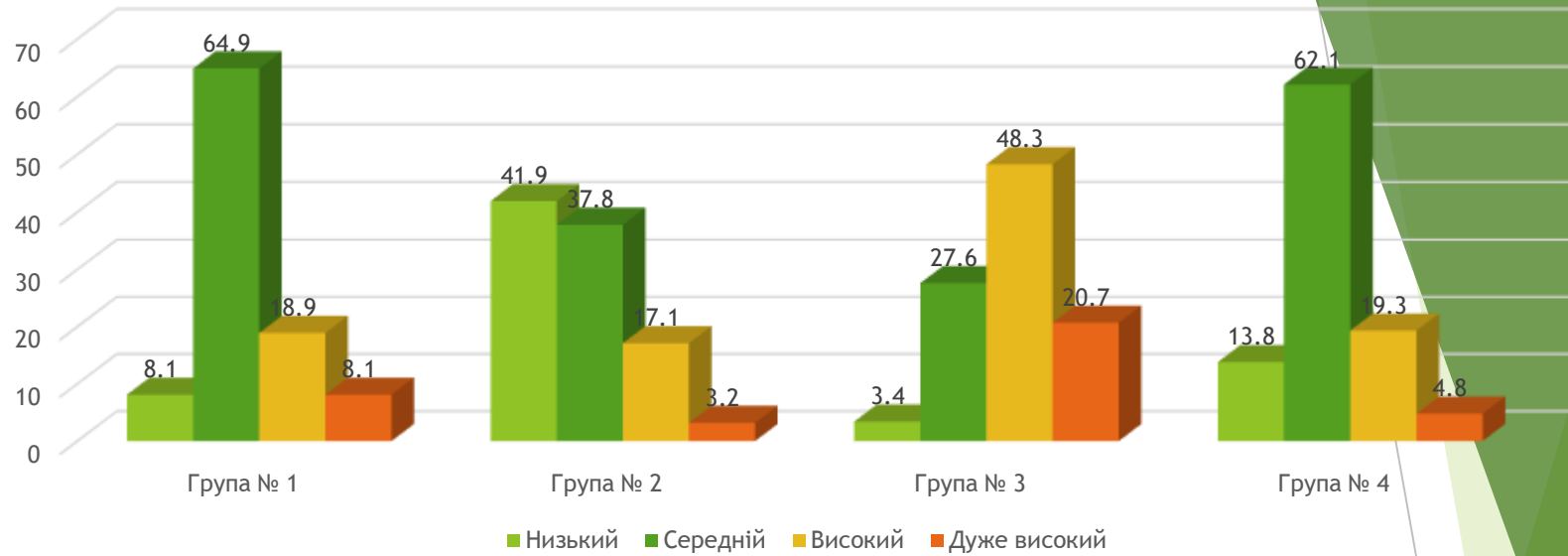

Рис. 7. Показники загальної самооцінки респондентів досліджуваних груп за методикою Дембо-Рубінштейн (%)

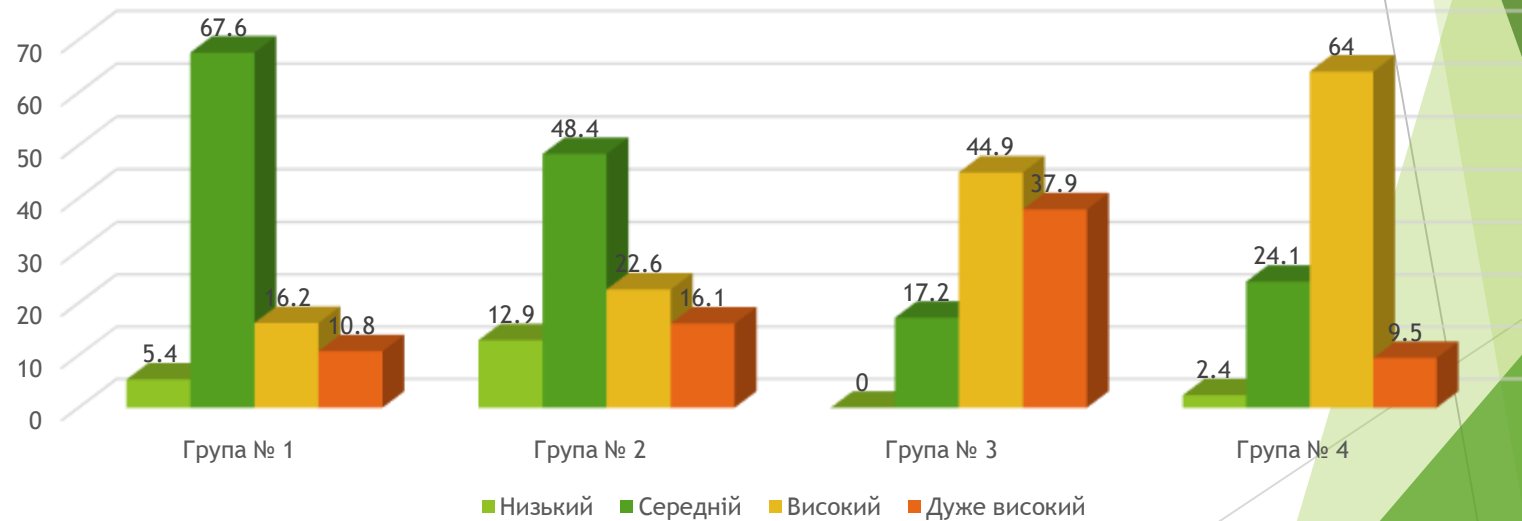

Рис. 8. Показники рівня домогань респондентів досліджуваних груп за методикою Дембо-Рубінштейн (%)

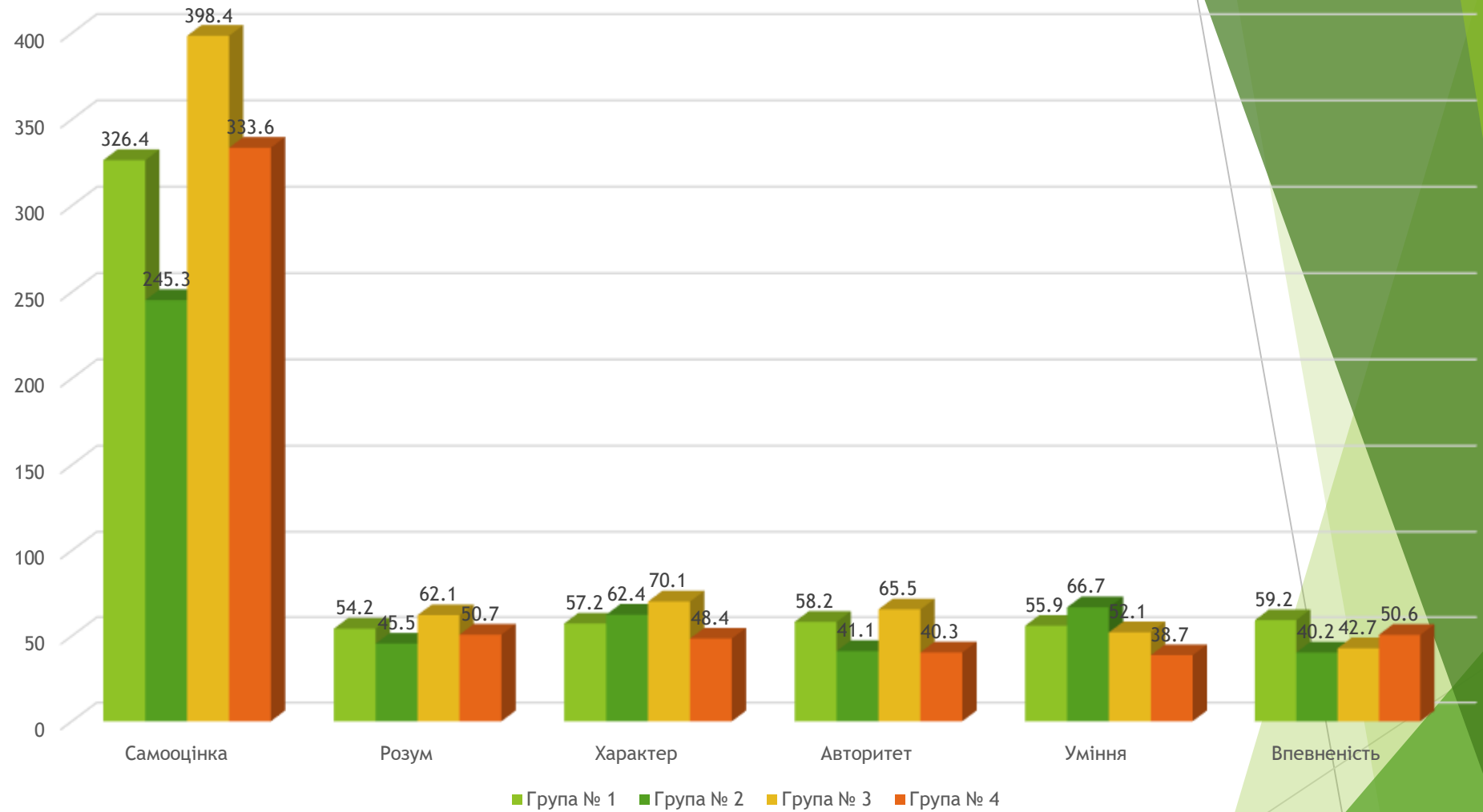

Рис. 9. Середні показники самооцінки респондентів досліджуваних груп за методом Дембо-Рубінштейн (бали)

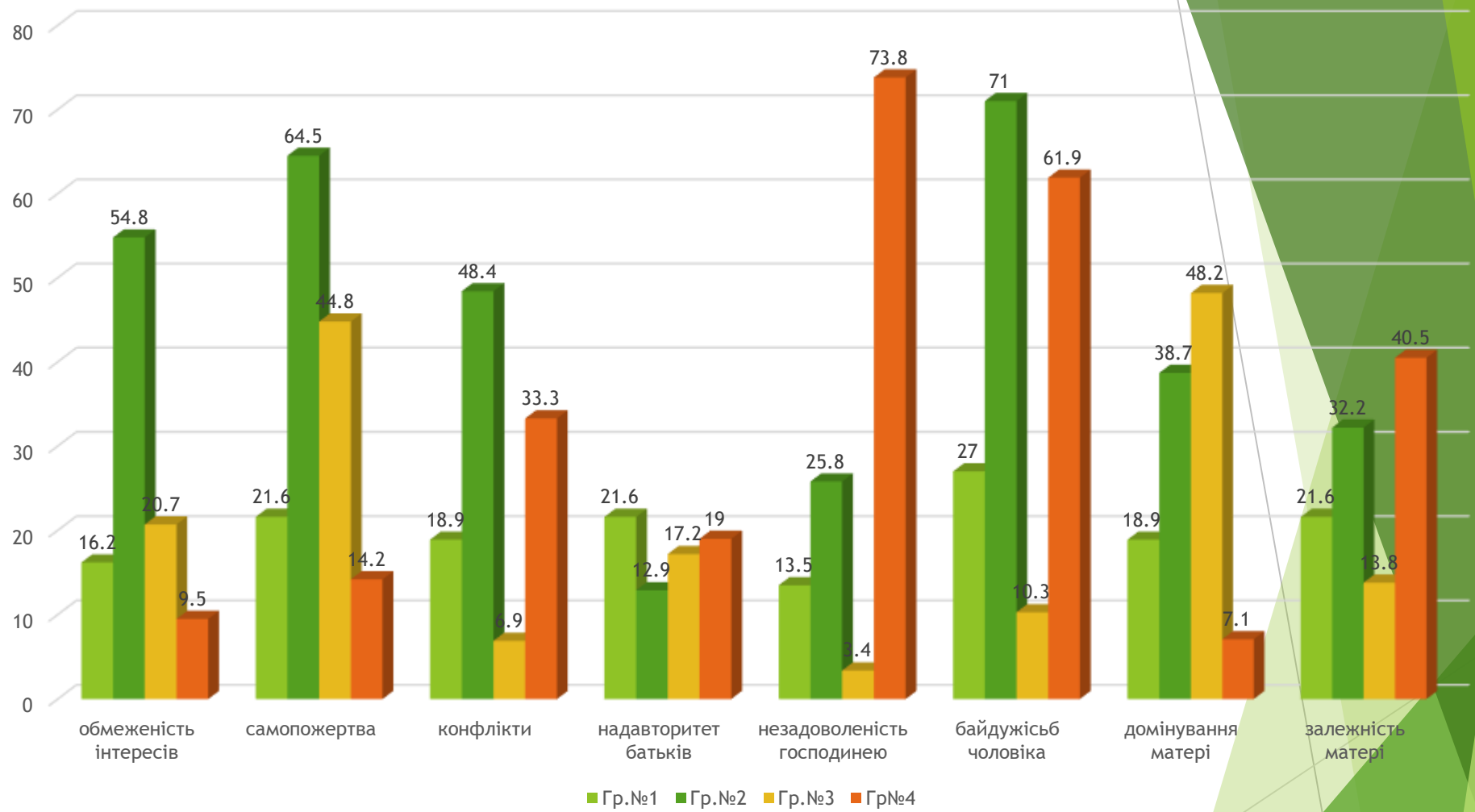

Рис 10. Сімейна роль матері в досліджуваних групах за тестом PARI, адаптований Т. В. Нещеретовим (%)

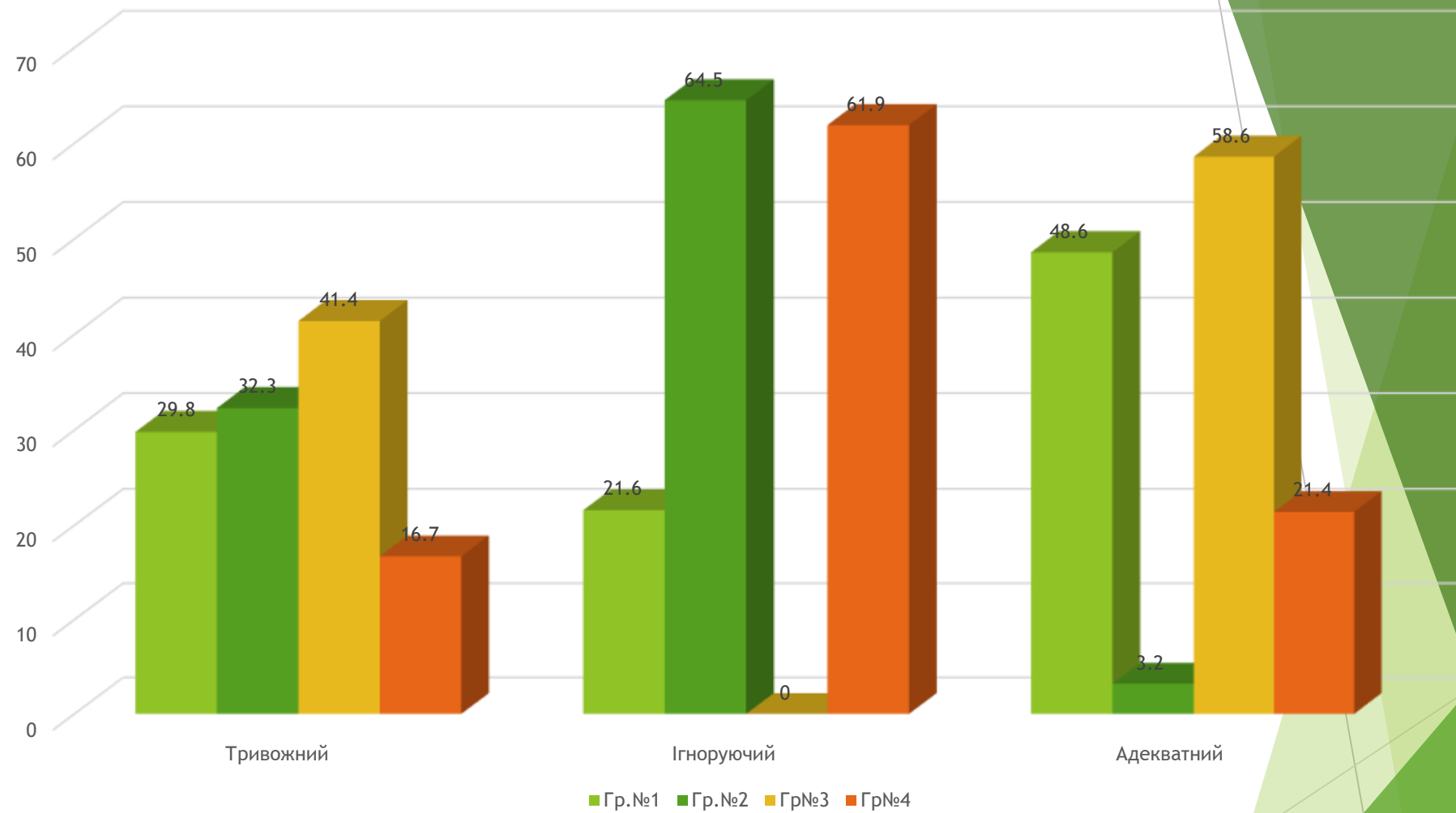

Рис. 11. Результати проєктивного тесту «Я і моя дитина» Г.Г.Філіпової у респондентів досліджуваних груп (%)

Нами була розроблена програма корекції
негативних змін життєвих перспектив жінок,
молодих матерів, «**Mindfulness Perspectives**»,
базою якої стали принципи майндфулнес терапії,
вперше сформульовані професором
Массачусетського Університету –
Джоном Кабат-Зінном.

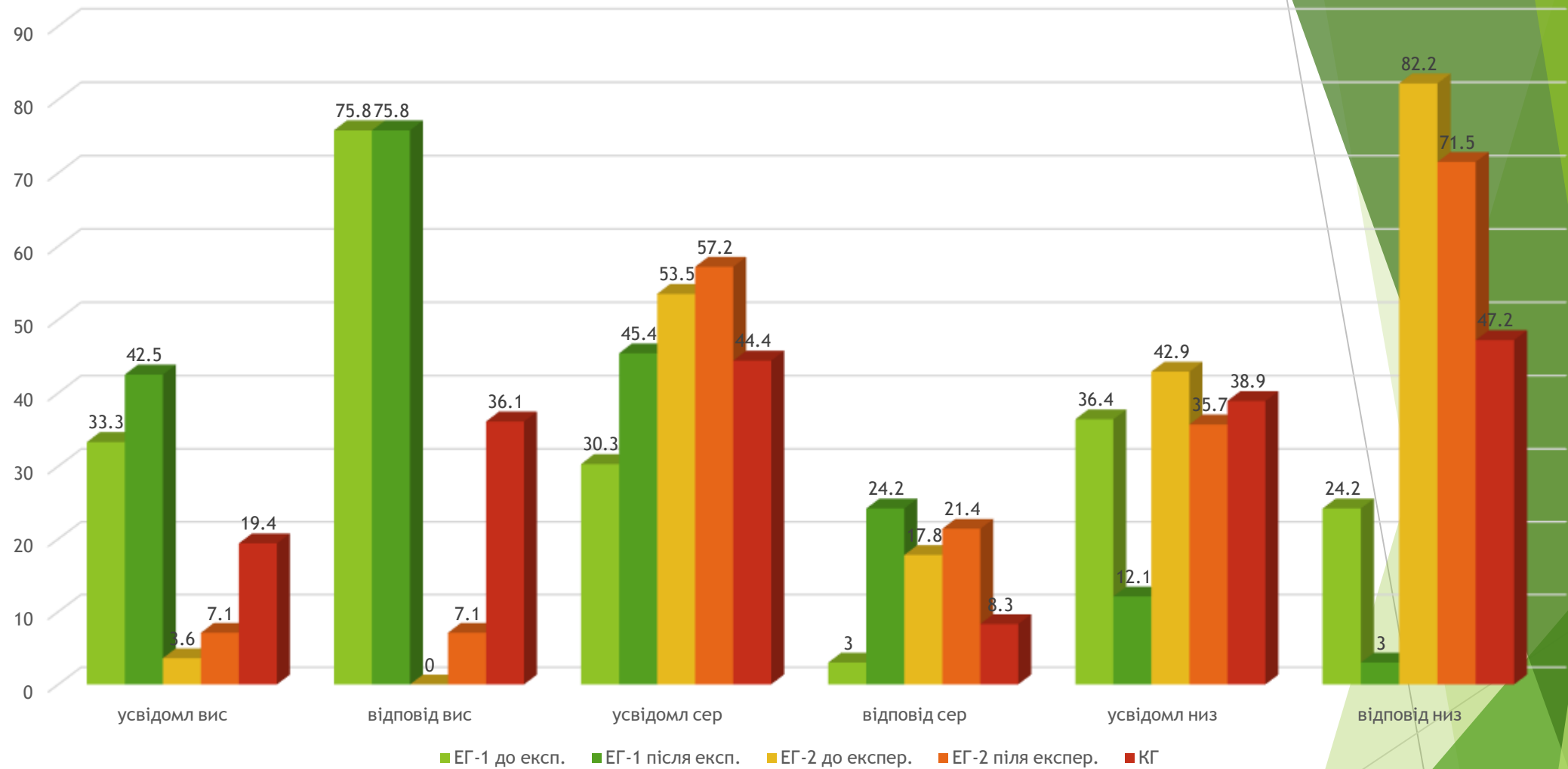

Рис. 12. Динаміка показників досліджуваних груп за показниками рівня готовності до ролі матері за методикою ОМС В.В. Волкової.

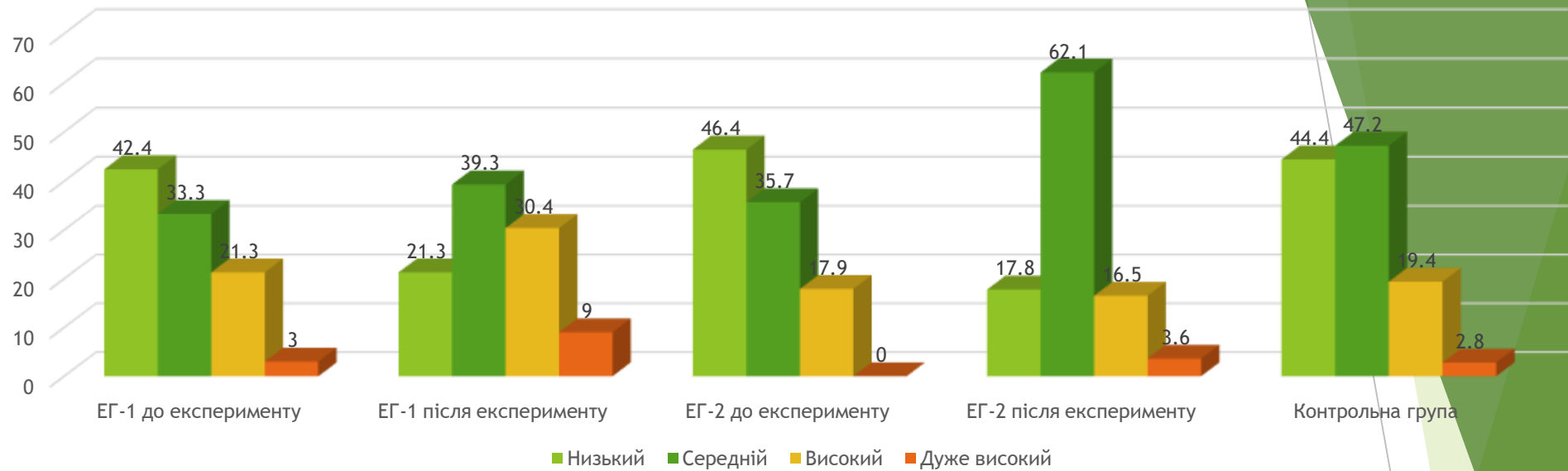

Рис. 13. Показники загальної самооцінки респондентів досліджуваних груп за методикою Дембо-Рубінштейн (%)

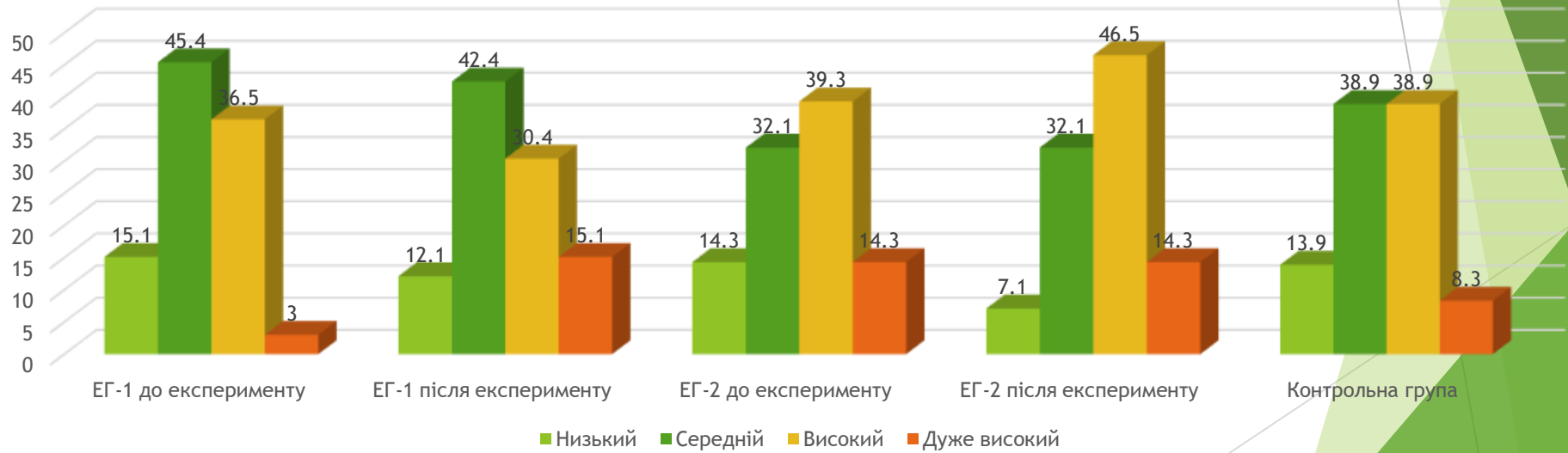

Рис. 14. Показники рівня домогань респондентів досліджуваних груп за методикою Дембо-Рубінштейн (%)

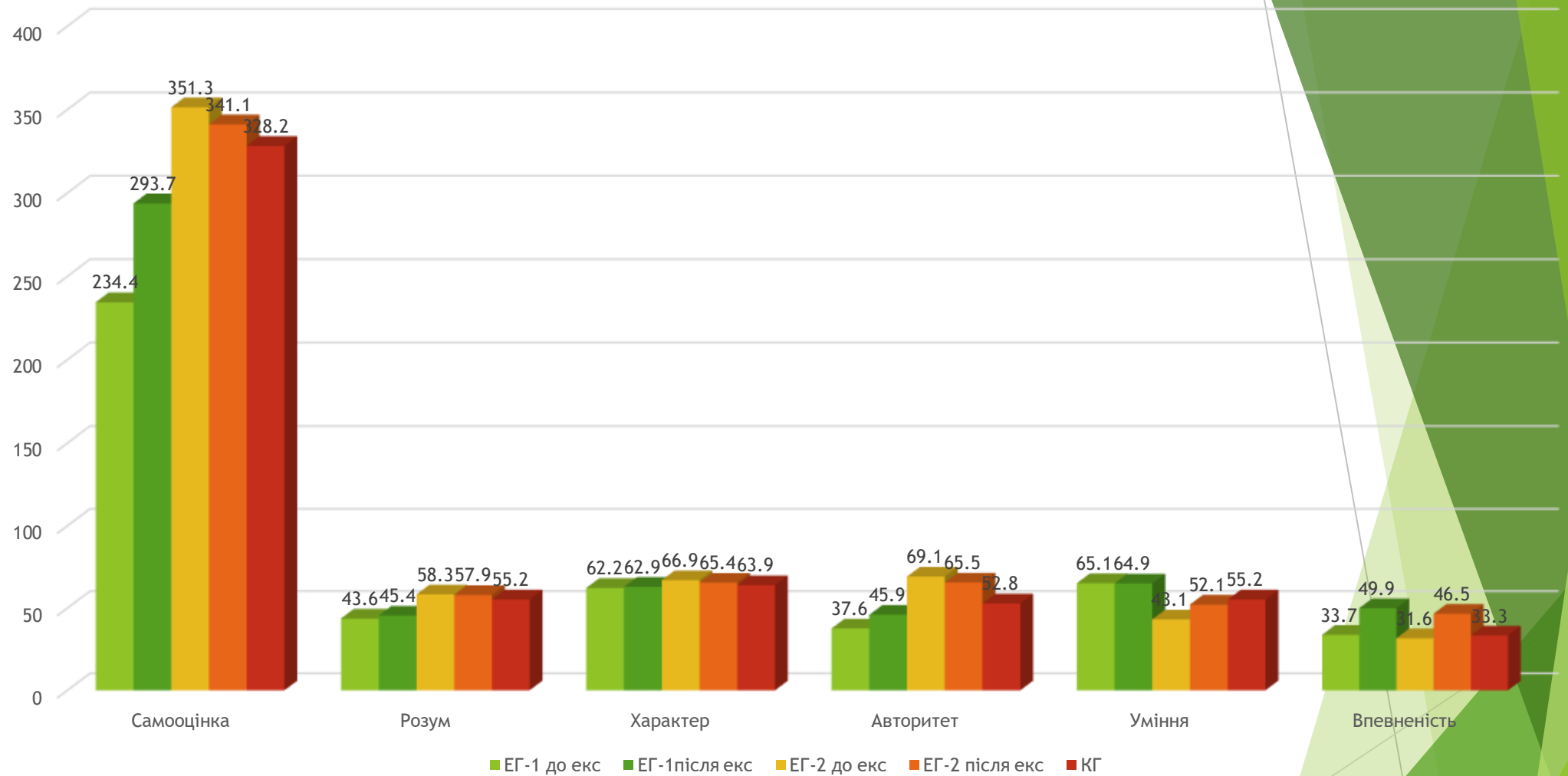

Рис. 15. Середні показники самооцінок респондентів досліджуваних груп за методикою Дембо-Рубінштейн

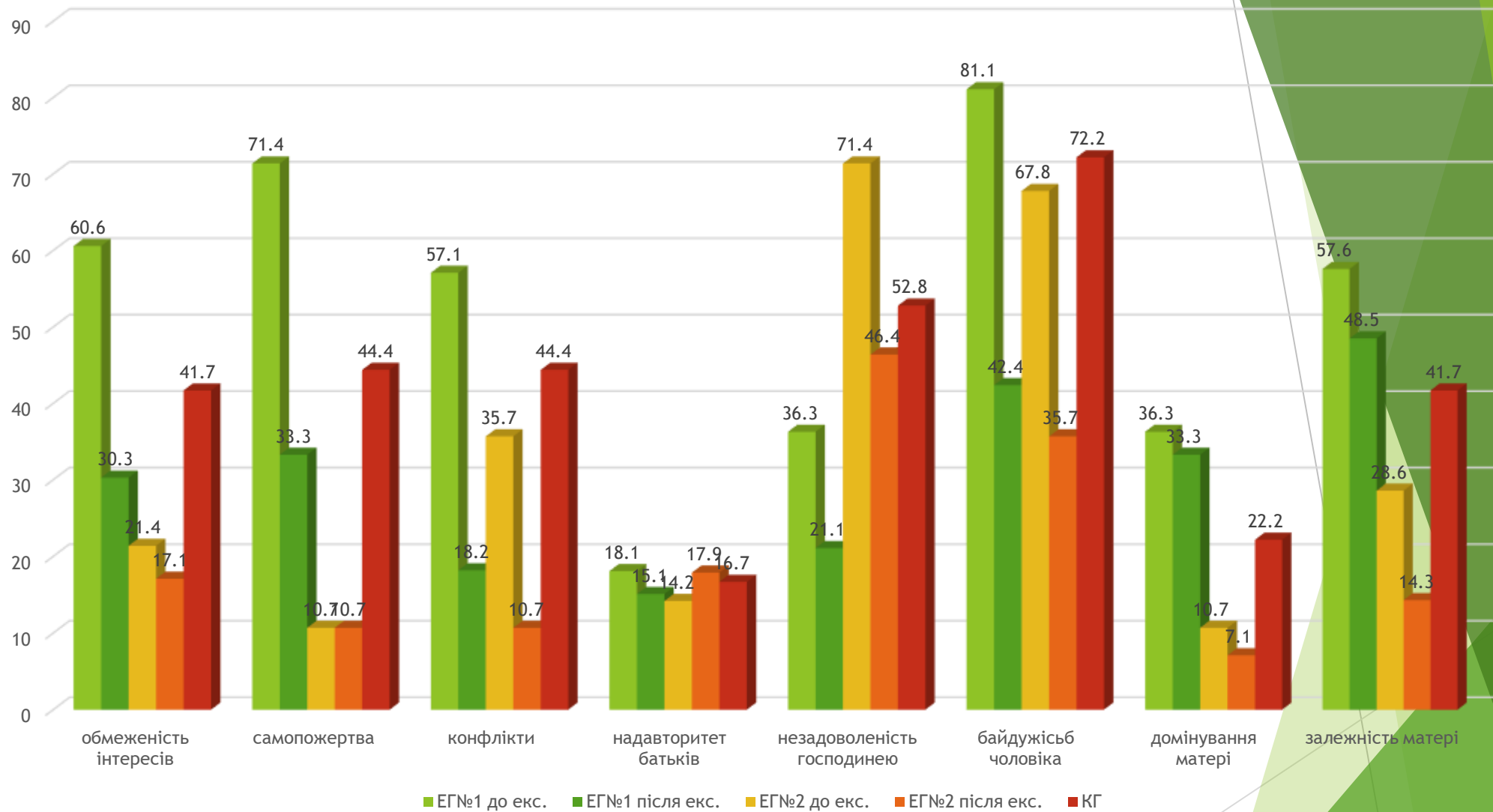

Рис 16. Сімейна роль матері в досліджуваних групах за тестом PARI, адаптований Т. В. Нещеровим (%)

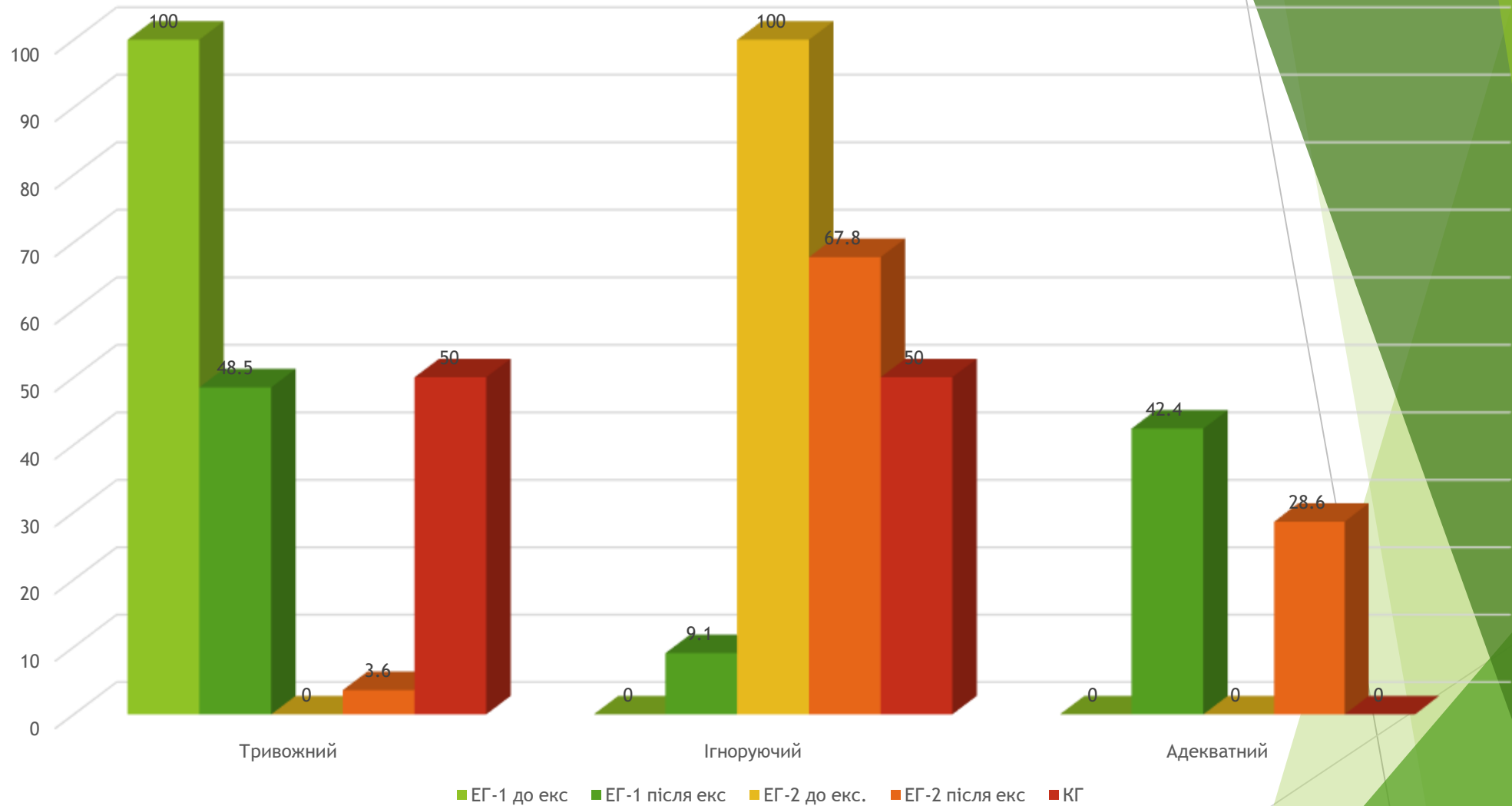

Рис. 17. Результати проєктивного тесту «Я і моя дитина» Г.Г.Фліпової у респондентів досліджуваних груп (%)

Практична значущість: результати дослідження можуть бути використані при розробці програм корекції негативних психологічних станів у жінок з появою дитини. Розроблена програма корекції змін життєвих перспектив на основі майндфулнес терапії може бути використана фахівцями-психологами в практичній діяльності.

Перспективи подальших досліджень полягають в більш детальному вивченні всіх категорій молодих матерів в залежності від обставин появи дитини, наприклад, доцільним було би вивчити особливості змін життєвих перспектив у жінок, які народжували за допомогою ЕКО – технологій та матерів, у яких дитина з'явилась за допомогою сурогатного материнства.

Дякую за увагу!